

bolwerk

Kungsholm

*Het geschenk
voor groot en klein*

NATUREL RUNDLEDER

maat 27-31   fl 11,50

maat 32-35   fl 13,50

maat 36-40   fl 16,50

maat 41-50   fl 17,50

zwart en rood leder fl 2,-
duurder

Zwarjes van 1883

UTRECHTSESTR. 123-125 TEL 34056-32848 A'DAM.

„ BOLWERK ”

Schoolblad
van het
PIUS X - LYCEUM
aangesl. bij s.p.o. en n.s.u.

redactie:

therese marie
houtman
fer bank
han schulte
hans spoelstra
frans pruijt
paul gravemaker

illustraties:

comy ostendorf
fer bank
frans v.d. wijngaart
paul gravemaker

4e jaargang - nummer 9
oktober 1961

EVEN VOORSTELLEN . . . . .

Hier is BOLWERK ons schoolblad, met een nieuwe redactie
Joan is van school Herman en Almar hebben zich teruggetrokken om zich geheel
(.?) aan de studie te kunnen wijden Daarmee zaten we voor een probleem.
Er moest een redactie komen, niet alleen samengesteld uit leerlingen van de hoog-
ste klassen maar er moest ook „jong talent“ in komen.
Erg geslaagd zijn we niet

„Jong talent“ is er niet veel op Pius X Hoe dat komt weten we niet.
Dus hebben we ons heil maar weer gezocht bij de hogere klassen

De redactie is als volgt samengesteld: Illustraties worden verzorgd door.

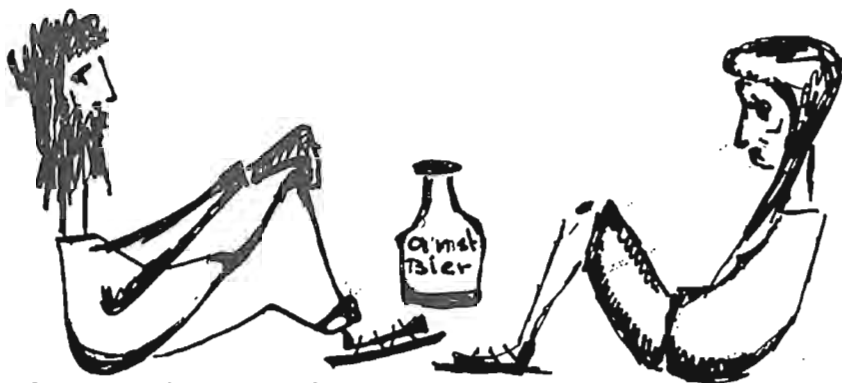
fer bank, therèse-marie houtman,
han schulte,
hans spoelstra,
frans spruyt,
paul gravemaker,

comy ostendorf,
fer bank,
frans v.d. wijngaart,
paul gravemaker

* * * * *

Wij hopen dat BOLWERK dit jaar zo goed wordt als de vorige jaren en, als het
niet te veel gevraagd is, leveren jullie ook eens kopij in . . . . .

de redactie.

Beste vrienden en vriendinnen,

Zoals jullie zien, hebben wij grote verliezen geleden. Helaas.

Onze hoofdredakteur, schoolraadvoorzitter, enz. enz. enz., heeft zich om gezondheidsredenen moeten terugtrekken uit de redactie, enz. enz. enz.

Maar hij leeft voort, vrienden en vriendinnen, in ons hart en in onze verbeelding... want: Almar is niet dood, hij leeft!!

U weet allen hoe hij steeds op de bres stond voor Bolwerk. Bij grote rampen, demonstraties, nozemrelletjes, uitslaande branden, enz. enz. enz., stond hij in de vuurlinie en waagde heldhaftig zijn leven voor ons. Gedenkt hem in uw gebeden.

Hij schreef van alles; vooral bekend zijn zijn stukjes „van de redactie”. Helaas, zijn bescheidenheid noopte hem zijn naam onder dergelijke staaltjes van pure literatuur weg te laten.

Ook zal hij eeuwig in onze herinnering blijven voortleven als de man die met maar liefst 1 stem verschil Fer Krielen versloeg bij de verkiezingen. Verder mogen wij niet onvermeld laten de statuten die deze held der democratie heeft gewrocht, de vele kulturele, intellektuele, enz. enz. manifestaties die hij, Verdediger der Nederlandse Kultuur, heeft verzorgd. Een welgemeend „bravo” uit de kelen van onze piustienertjes is hier zeker op z'n plaats. BRAVO!

Wij wensen, jullie toch ook, he vriendjes en vriendinnetjes van Almar, hem een voor spoedig einde toe dit jaar!

De eerste klap is een daalder waard. Hebben jullie hem al verwerkt?

Pas op dan! Dubbele remmen!

Wij hebben nog een paar verrassinkjes in petto, lieve vrienden en vriendinnen. Nog twee steunberen van ons aller (ook van jullie, kinders) Bolwerk zijn verdwenen. Eerst Herman Rademaker, onze tekenaar, auteur, acteur, danser, charmeur, enz., enz. Hij is de man, die de neus met krulletjes (in vaktermen een 'versierde' neus) uitvond. Ook hij ging om gezondheidsredenen heen. Voor hem roepen jullie natuurlijk ook „bravo”.

En dan: onze grote Joan heeft zich om prive redenen teruggetrokken. Hij riep nog vol frisse moed een afscheid toe aan geertrui en rik. Wie had echter kunnen denken dat hij zo kort daarna al ons ontnomen zou worden. Hij was immers de drijvende kracht in Bolwerk, hij was onze dichter. Met tranen in onze ogen zien wij hem node vertrekken. Wij roepen hem echter geen 'vaarwel' maar 'tot ziens' toe.

N.B. Voor belangstellenden zij nog medegedeeld, dat Joan binnenkort zijn memolres over Pius-X gaat schrijven, en wel onder de titel: $2 \times 2 = 3$ gedichten.

Namens ons allen,
paul

DE AANKOMST

In Geimerke is alles groen. Ook de mensen zijn groen, omdat zij zich als zodanig verklaren. En wie zegt groen te zijn, is groen, tenminste in Geimerke.

Een was er echter niet groen. Diemde Plantje had zich niet tot groen verklaard en was dientengevolge niet groen. Daarbij kwam nog dat zijn leiderschap groen zijn niet toestond, wat hij echter niet betreurde, daar groen zijn nadelen had, volgens hem. „Groen is giftig” verklaarde hij eens op een persconferentie toen iemand uit Gerrepe, waar niemand groen is, het hem vroeg. Overigens was ieder in Geimerke gelukkig. Uiterst gelukkig mag men wel zeggen, als men bedenkt dat alles daar groen is, terwijl de koning zich gelukkigerwijs niet tot groen verklaard had.

Deze woorden schrijf ik hier, omdat het groen zijn het eerste was wat mij bij mijn bezoek in dat lans opviel. Bij ons is immers alles rood. Ik was daar echter niet heengegaan om het groen zijn te bestuderen, maar had door mijn komst gevolg gegeven aan een verzoek om een verslag te schrijven over de „Kleine drie wedloop”. Die wedstrijd was het grote jaarlijkse treffen tussen drie beroemde wielrenners die elk op hun gebied de bijvoeging specialist zeer wel verdienden. Het zijn: Jean Tack, de bochtendemarraan (demarraan is het Geimerke's voor fenomeen); wiens specialiteit erin bestond, razendsnel een bocht door te gaan. Simon Marcante jr., de zoon van de grote Simon Marcante sr., die onlangs bij een botsing om het leven is gekomen, en Blemke Terek, die beiden uitmunten in kortewegrennen, een vorm van wielrennen waarbij de coureurs zich voortbewegen op zeer lage fietsen maar desondanks een formidabele snelheid weten te ontwikkelen.

Het opvallendste hierbij is het feit dat een bochtendemarraan – blijkens de annalen niet altijd zonder succes – zich meet met kortewegrenners. Daarom is een kleine hulde aan Jean op zijn plaats.

De voorbereidingen, die vooral in de hoofdstad Geimerke, maar ook in Gesteerde de gewone loop van een dag enigszins vervormden, waren ten einde. Het parcours was uitgezet meer meters dan verdeeld over 2 Tribunes waren kassa's speelden uitstaanbare wach die dit jaar niet ook Diemde, Strakke zou bevatten, prijkte mum van architectuur tribune. Op de dag van les nog glanstijker,

en bedroeg opvallend vorig jaar, zes meters rondes van 3m lengte, opgetrokken en de nu al hun rol als ontters. Zelfs de loge, alleen Bosp J maar en Kreuke Plantje reeds als het sum rechts van de staan de race zelf was al daar de zon zich van

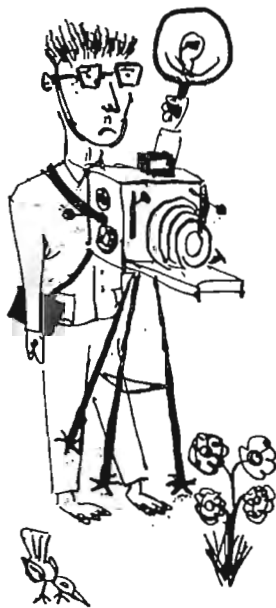
beste zijde toonde door onophoudelijk zijn stralen naar Geimerke, de plaats vande handeling, uit te zenden.

Nadat alle bezoekers, alvorens te gaan zitten, een bewonderende blik op de loge, waar tot ieders genoegen ook de zoon van Bosp-J zich bevond, geslagen hadden, werd een grote poort geopend, waaruit de drie coureurs naast elkaar en vriendelijk glimlachend naar voren traden.

Iedereen juichte uitbundig, totdat Bosp-J, geholpen door Biemde, trachtte op te staan, wat hem na enige moeite lukte, ondanks zijn spit. Langzaam schreef hij naar voren — zelfs de zon hield zijn stralen in bij het zien van deze man.

Het startschot zou door hem een feit worden. En het was een feit! De mensen joelden, de zon scheen weer en zelfs Bosp-J veroorloofde het zich, zijn arm in de lucht te steken en langzaam zijn hand, bij wijze van aanmoediging, heen en weer te bewegen.

De eerste ronde duurde 2 sec. hetgeen een record betekende voor Geimerke en voor Blemke Terek zelf, die dit feit volvoerde. Een kortwegrenner, dus op kop, waarbij echter vermeld moet worden dat de bochtendemarraan Jean Tèrtack bij de training een lichte blessure aan het oog had opgelopen en zich daardoor vergiste bij de berekening van de bocht.

De tweede ronde was bijna een feit. Daar kwamen ze de bocht door, Blemke voorop, vlak achter hem Jean en daarachter Simon. Maar hoe verbazend.... ze stop ten niet.

„Dit is hoogst merkwaardig,” dacht ik. Ik keek naar het publiek in de hoop iets wijzer te worden. Mijn opzet faalde. Het publiek gedroeg zich nog even verhit als daarvoor. Maar in de loge bemerkte ik enige deining. Biemde keek naar Kreuke, en Kreuke naar Strakke. Bosp-J keek eerst omhoog, dan weer naar het parcours. „Es is toch iets niet in orde,” mompelde hij, terwijl zijn mond zich even optrok om de sigaar, die dreigde te vallen, weer op zijn plaats te brengen.

Tot een man drong de situatie echter wel door. Foto graaf Sosees stond op, nam een foto van de renners die inmiddels hun 8e ronde ingingen en begon hard te weklagen: „De aankomst is vergeten!!”

Het publiek reageerde verbazingwekkend snel. Hun gescandeerde geschreeuw „de aankomst is vergeten, de aankomst is vergeten!!” nam in omvang toe en deed de lucht zo denderen, dat zelfs de vogels meenden mee te moeten schreeuwen.

Fotograaf Sosees, intussen weer tot bezinning gekomen, deed verwoede pogingen om de foto van de dag te maken en daarmee zijn collega Koos Dam voorbij te streven. En daar was veel gelegenheid voor.

Bosp-J nam zijn hoed af, zette die weer op en nam hem weer af, daarmee zijn ontsteltnis tonend, die zich ook uitdrukte in zijn woorden, welke hij na diep nadenken tot de kruidenier-gemeenteraadslid Grème Thoe Throelun sprak: „Hier moet ingegrepen.” Grème beaamde dit en hielp, bijgestaan door Diemde, Bosp-J op te staan en beduidde met zijn handen, dat het publiek moest kalmeren. Bosp-J nam nu deftnitief zijn hoed af, verwijderde de sigaar die zijn mond gedeeltelijk gevuld had, schraapte zijn keel en verklaarde plechtig: „De aankomst is vergeten. Weest echter rustig. Beheers u zoals mijn zoon nu doet.”

Het volk gehoorzaamde en daalde de tribunes af, terwijl zij elkaar met tranen in de

ogen aankeken. Nadat de tribunes ontruimd waren en de rust teruggekeerd was, kwamen de personen die zich in de loge bevonden langzaam in beweging. Terneergeslagen stonden zij op van hun zitplaatsen keken naar de renners die verwoed doorfietsten en verlieten toen onder met gedompte stem gevoerde gesprekken de loge.

Op de volgende dag, doen de drie renners reeds van uitputting gestorven waren kondigde Diemde Plantje openlijk af dat iedereen zich tot zwart moest verklaren. Sindsdien is alles in Geimerke zwart, behalve Diemde, omdat zijn leiderschap hoe zeer het hem ook speet, zwart zijn niet toestond.

Hij liet echter als een herinnering aan deze zware dag in Geimerkes historie een bord plaatsen voor zijn huis waarop geschreven stond

„Begin nooit iets, zonder dat het einde zichtbaar is.....”

Zo zal het wel zijn, want Diemde zegt het.

J. B.

Beste meisjes en jongens.

*Mede namens mijn vrouw wilde ik jullie heel
hartelijk danken voor de belangstelling en het
medeleven, de mooie gele anjers, de wedgewood
vaas met bloemen van I F en de prachtige zilveren
schaal die wij bij gelegenheid van ons huwelijk
op 5 augustus j l van jullie mochten ontvangen*

G. Herben

DUITSLAND

1961

maandag 14 augustus
Oost-Duitsland grendelt Oost-Berlijn af. De duitse kranten waren bijna geheel gevuld met dit wereldschokkende nieuws. Dit belooft het begin van een lange crisistijd te worden. Het Westen stond versted en had geen antwoord klaar.

dinsdag 15 augustus
De toestand is nog onduidelijk. Telefoonverbindingen verbroken, demonstraties van West-Berlijnse arbeiders. De Duitse kranten spraken met veel lof hierover.

Dit zijn de eerste onduidelijke berichten. Er is een zekere angst bij de West-Duitsers, vooral bij degenen die bij de zonegrens wonen. Vraag je b.v. een W.Duitser je de weg te wijzen dan is deze direct bereid, maar het woord zonegrens is nog niet uitgesproken, of zijn gezicht betreft al.

In een cafe zaten Oost-Duitsers over hun vlucht te praten. Alles moest op een fluisterton gebeuren, want niemand ging dit verder aan. Een oud moedertje stapte in W Duitsland in de bus voor Oost Berlijn. Zij hield Haar gezicht stond gespannen. Wie weet, misschien was de rest van haar familie daar nog.

Wanneer men bij Braunlage bij het ijzeren gordijn komt, dat ziet men bij de slagboom een bord staan met de woorden „Hier ist Deutschland noch geteilt, auch druben ist Deutschland“ Er spreken allerlei gevoelens uit, troost, hoop, weemoed, maar ook sarcasme.

Tussen het prikkeldraad lag een fiets, stuur en voorwiel aan de westkant, het achterste deel lag aan de andere kant. Juist kwamen enige West-Duitse militairen in een jeep aangereden om post te vatten bij de slagboom en ik vroeg naar het doel van die fiets. Een van hen vertelde dat 's morgens een vluchteling veilig de vrije wereld had bereikt. Daarbij had hij waarschijnlijk zijn leven belangrijker gevonden dan de fiets. In verband met de onmiddellijke nabijheid van Russische soldaten, die op ongeveer 50 meter van de grens in hoge wacht torens zitten met machinegeweren en verrekijkers.

Deze prestatie mag als zeer bijzonder worden beschouwd wanneer men bedenkt, dat achter het ijzeren prikkeldraad een strook land is van 5 km breed waar niemand mag komen tenzij met zeer speciale toestemming. Daarbij is een strook land waar niets op staat, waar alleen maar zand ligt. Van tijd tot tijd lopen daar patrouilles met honden en zij hebben harkjes achter zich aanhangen om hun eigen sporen uit te wissen. Wanneer ze dus voetstappen zien, wordt er onmiddellijk alarm geslagen. Dat is de toestand van het ogenblik.

Iets verder naar het noorden ligt een dorpje waarvan een gedeelte aan de westkant en de rest aan de andere kant. Hier bereikt de tragedie haar hoogtepunt. Het is nog erger dan Berlijn, omdat deze stad uiteindelijk in haar geheel op oostduits gebied ligt terwijl dit dorpje door de zonegrens in tweeën is gespleten. Dwars over de straat staan twee slagbomen, met daartussen prikkeldraad. Op dat gedeelte van de weg groeit onkruid en hier en daar een plukje gras. Je kunt de mensen aan de andere kant zien lopen en fietsen.

Dit alles kan je koud laten maar je kunt er ook door gegrepen worden tot in het diepste van het menselijke gevoel. In ons land wordt over deze dingen zo eens wat gezegd maar wie bij het ijzeren gordijn is geweest zal dit niet gemakkelijk uit zijn herinnering kunnen verdrijven. Hier immers sta je voor het feit, dat je anders maar van over horen spreken kent.

Ondanks de grendel in Berlijn vluchten nog steeds mensen. Hier volgen enige voorbeelden
1 Een arbeider trok zijn beste pak aan, mengde zich in een goed Oost-Berlijns hotel onder een groep toeristen en ging met hen de grens over.

2 Een echtpaar uit Oost-Berlijn zette hun 6-jarig zoonje over de grens, vroegen om 't kind terug te mogen halen en na de verkregen toestemming bleven ze in West-Berlijn.

3 Een jong Oost-Berlijns meisje wist een jonge Vopo ten slotte over te halen.

4. Twee jongens waren van StalinStadt naar Oost-Berlijn gegaan en zwommen van daar naar

de vrijheid door het Feltow kanaal Onderweg verloren zij hun kleding en stapten spiernaakt op de westelijke oever

De West-Duitse krant Bild Zeitung schreef wat de vluchtelingen te doorstaan hadden, ze kwamen zonder bagage, met gescheurde of drijfnatte kleren, verschopt maar gelukkig

Dit alles is de grootste schending van het hoogste menselijke recht: de vrijheid In andere landen staan straffen op vrijheidsberoving, maar de Sowjets krijgen de verdiende straf niet Waarom heeft het Westen zo laat gereageerd met name Amerika en Engeland? Vooral de Engelse „wait and see“-houding dient veroordeeld te worden. Zij tonen niet voldoende begrip voor de bijzonder precare situatie Alleen het standpunt van president de Gaulle valt te verdedigen. Een handelsboycot tegen de Sowjetlanden en vervolgens de Dardanellen en de Oostzee afsluiten.

Het is natuurlijk moeilijk voor Engeland en Frankrijk om hun handelsverdrag met Rusland op te zeggen Maar de situatie biedt geen alternatief. Het is er wel, maar het moet niet gezien worden.

Nu komt Rusland al in een moeilijker positie Om een verdere voorspelling te maken is niet mogelijk. Er zullen tegenmaatregelen komen, maar een Berlijnse blokkade is onmogelijk geworden na de westerse waarschuwing, dat de Sowjets voor de gevolgen instaan.

Vast staat dat de slappe houding van het Westen niet te rechtvaardigen is, op welke wijze dan ook Het is nu zaak dat de Westeuropese landen zich meer verbonden voelen dan ooit Een toetreding van Engeland en de hele Commonwealth of Nations zou in dit verband een gelukkige stap zijn

In de hoop dat de politiek weer binnen de goede banen komt besluit ik dit schrijven. Mag ik iedereen opwekken tot een felle antipathie tegens de Sowjetstaten Laat iedereen weten dat wij de Sowjets haten en dat wij hun bloed kunnen drinken, om maar niet verder uit te weiden over dit soort zaken. Laten wij tenslotte diep medelijden hebben met de vertrapte en vernederde bevolking.

Hans Spoelstra.

HET DERDE LUSTRUM VAN DE GROOT-KEMPISCHE CULTUURDAGEN

Vijftien jaar lang worden er in Hilvarenbeek nu al de Groot-Kempische Cultuurdagen gehouden. Het doel van deze cultuurdagen is „de band die er bestaat tussen de Vlaamse en de Nederlandse kunstenaars en het publiek, te verstevigen.

De programmapunten die deze versteviging moesten bewerken waren:

vier lezingen met als onderwerp „De kunstenaar en het publiek“, de twee toneelstukken van Jan Naaykens, het concert door het Brabants Kamerorkest en zeker niet op de laatste plaats, de festiviteiten.

De vier sprekers waren Lode Vocht, Andre Demedts, twee Vlamingen, en Mari Andriessen en Albert van Dalsum, beide Nederlanders.

Albert van Dalsum verkeerde hier, in deze lezingen met als onderwerp Kunstenaar en Publiek in een bijzonder bevoorrechte positie. Immers hij als toneelspeler,ervaart dagelijks en veel meer het contact kunstenaar en publiek. Hij vroeg zich af, waarom het publiek zich wil overgeven aan dat kennelijk bedrog, dat in de perfectie wordt voorbereid. Het antwoord ligt in het letterlijk „geheim-zinnig vlak, want het gaat over een geheim en het is zinnig, het wil iets duiden“.

Verder werd het woord gevoerd door Lode Vocht. Hij stelde, dat er geen groter en inniger contact bestaat dan tussen musici en toehoorders. Hij ging zelfs nog verder „de redelijkheid van de compositie hangt af van de mate waarin het publiek onder de indruk kan zijn.“ Voorts kante hij zich tegen wedstrijden op kunstgebied. Kunst moet, aldus Lode Vocht, een assimilerende belevenis zijn en geen rangschikking.

De volgende spreker was Mari Andriessen. Hij vroeg zich af, of er wel van een verhouding beeldhouwer-publiek sprake is. Het is iedereen natuurlijk duidelijk, dat

**BOEKHANDEL „URBI ET ORBI”
N.V. DE R.K. BOEKCENTRALE**

DE OUDSTE EN GROOTSTE SCHOOLBOEKHANDEL
VOOR HET GEHELE KATHOLIEKE ONDERWIJS IN
NEDERLAND

De deskundigheid op het gebied van schoolboeken
verworven door de ervaring gedurende vele jaren
waarborgen U de beste bediening.

Voor de leerlingen van het Pius X Lyceum
is het adres

BOEKHANDEL „URBI ET ORBI”
rokin 130, tel. 37586-37624, amsterdam-c

SPORTING GOODS CY N.V.

DIR. H. EILERS

48, CORN. SCHUYTSTRAAT
AMSTERDAM

De leverancier van het
PIUS X schooltenuue !!

TELEFOON 79 67 57

N
·
V
·
M
O
D
E
H
U
I
S

Dè specialzaak in damesconfectie

S voor de
SPORTIEVE
&
G EKLEDE VROUW *in Nieuw West*

VAKKUNDIGE
BEDIENING

- BURGEM. DE VLUGTLAAN 81 - tel. 13 1070

ZOUTLOZE en SUIKERVRIJE
VOEDINGSMIDDELEN

bij

„HET ZEEUWSCHE MEISJE”

Gravenstraat 9 tel. 4 1204

Kinkerstraat 112-114 tel. 8 5273

Eliz. Wolffstraat 31 tel. 8 0162

SPECIALISTEN

in

vloerbedekking, tapijten, bedden,
dekens

Martin!

Koninginneweg 221

tel. 73 49 78

Voor KOLEN en OLIE naar
C.G. VAN OOSTROM & ZN

van Slingelandtstr. 11-19 tel. 12 65 01

Bosch en Lommerweg 242 tel. 8 67 48

Jan Tooropstraat 85 tel. 13 57 12

Dr. H. Colijnstraat 230 tel. 13 33 39

VRAAGT PRIJSOPGAVE

N.V. UTRECHTSCHЕ
HYPOTHEEKBANK

en samenwerkende banken

AMSTERDAM - C.

Keizersgracht 482

verstrekt gelden op hypotheek:

tegen voordelige condities

Voor al uw
schoolbehoeften

en leerboeken

is het juiste adres:

BOEKHANDEL J.W. ROBIJNS

Ruys de Beerenbrouckstraat 157-159

Amsterdam-Geuzenveld

telefoon 13.31.39.

Grote sortering

POCKET-BOOKS

het contact van kunstenaar en publiek bij toneelspelers en musici veel direkter is dan bij beeldhouwers. En hij vervolgde „In de middeleeuwen bestond er geen publiek. Er bestonden alleen maar gelovigen. De kunstenaar beeldde uit wat in die mensen omging.” Hij, Mari Andriessen, wil weer terug naar deze ‘gelovigen’. Als hij terug wil naar deze gelovigen, zullen vele kunstenaars toch echter ook terug moeten naar wat er in deze ‘gelovigen’ leeft of begint te leven. Ik kan me nl. moeilijk voorstellen dat die rare kronkels die veel ‘beeldhouwers’ de laatste tijd maken dingen zijn die in de mensen van nu leven. Alhoewel... ..

De reeks van 4 lezingen werd besloten door Andre Demedts. Naar mijn gevoel was deze lezing te zwaar, het leek te veel op een essay. De belangrijkste zin was, naar mijn mening deze. „Kunst moet niet alleen uiting zijn, maar ze moet ook een mededeling hebben”.

Het zware gedeelte, het cultureel doen, was voorbij – er volgde een prima verzorgde Brabantse koffietafel en 's avonds een komisch wagenspel van Jan Naaykens.

*

De tweede dag bracht ons 's middags een zeer goed concert, gegeven door het Brabants Kamerorkest en 's avonds een tweede spel van Jan Naaykens, het blijspel „Fanfarella of: Hier gebeurt nooit iets”. Het was een bijzonder aangenaam stuk, grappig en vol spitse vondsten. Er ontstond hier, zoals Albert van Dalsum het zaterdag had uitgedrukt „uit de gespeelde werkelijkheid op het toneel” het contact tussen de acteurs en het publiek. Het fluidum komt van de spelers naar het publiek en van het publiek gaat het weer terug naar de acteurs. Het zat ze echter niet helemaal mee. Dat ‘het’ was de verlichting. De grote gloeilampenfabriek in het zuiden des lands had op eigen terrein niet eens voor een perfecte verlichting kunnen zorgen. Dit uitvallen was in dit geval, waar het publiek zich met de spelers en het stuk vereenzelvigden, niet zo'n ramp. Het was nl. een amoureux stuk.

Als kritiek op deze Groot-Kempische Cultuurdagen zou ik dit willen zeggen. De Groot-Kempische Cultuurdagen zijn in een opzicht geslaagd, in de verhouding kunstenaar–publiek. Ze hebben deze tot elkaar gebracht. Dit is voor een groot deel te danken aan de prettige sfeer die in Hilvarenbeek op het Vrijthof en meer in het bijzonder in de cafeekes heerste. Men kan hier in deze cafeekes vele mensen ontmoeten. Mensen die men er vooral niet verwacht had of die men niet kende. Maar men kan er ook een heleboel mensen niet ontmoeten die men er wel verwacht had.... en met name de Vlamingen. Ik miste ze.

In zoverre zijn de cultuurdagen niet geslaagd. Het is niet zozeer een verstevigen van de banden met de mensen bezuiden de grens als wel van Brabanders onderling. Het was te veel een Brabants onderonsje.

Nu een andere opmerking voor Minister Cals en directies van toneelgezelschappen. Het is mij nl. opgevallen, dat in het hele repertoire van alle toneelgroepen hier in Nederland er maar bijzonder weinig moderne Nederlandse stukken voorkomen, terwijl er toch beslist enkele goede Nederlandse toneelschrijvers zijn. Deze Jan Naaykens uit Hilvarenbeek heeft beslist goede toneelspelen. Denken we ook nog eens aan mannen als H. Heyermans, Jan Staal, Hugo Claus en andere. Misschien is dit een overweging waard wat meer subsidie te verlenen aan Nederlandse toneelschrijvers.

Peter Bierlaagh.

onzekerheid

Karakoroem is een grote burcht in het Changai gebergte. De dichtstbijgelegen behoorlijke plaats ligt anderhalve maand lopen ver naar het oosten: Oeljanbator heet die plaats, maar als men naar Oeljanbator wil gaan vanaf Karakoroem of naar Karakoroem toe vanaf Oeljanbator, dan kan men er niet aan ontkomen, dat men twee rivieren over moet steken, namelijk de Orchon, die bijna langs de vesting stroomt en de Oerga, aan de oevers waarvan de stad Oeljanbator is gesticht.

De tweede belangrijke plaats ligt twee maanden lopen naar het westen, maar met het voordeel, dat het niet veel omlopen is, als men om de bronnen van de rivieren die men onderweg tegenkomt heentrekt.

Karakoroem is dus wel erg afgelegen, maar daar staat tegenover, dat een zeer belangrijk strategisch punt in Buiten-Mongolie — want het Changai gebergte is in Buiten-Mongolie te vinden — onder de rechtstreekse macht staat van Moskou, de grote stad van Rusland, 4800 km ver van Karakoroem.

In de tijd, dat de grote en verheven Foe Tse in Peking met wijs beleid het hele Chinese rijk bestuurde, schaalden ook de bewoners van Buiten-Mongolie zich onder deze machtige keizer maar toen na zijn dood het rijk uiteen viel kwamen uit het westen de Bolsjewieken, of, zoals de Russen schrijven, de **БОЛШЕВИКИ** opzetten en veroverden na een beleg van vele jaren, ook Karakoroem. Zelfs de bolleboffen van het leger moesten naar het oosten komen om te ondervinden, dat de vesting nagenoeg onneembaar was. Maar hij werd genomen.

En toen begon pas de ellende. De westerlingen beweerden, dat er geen goden waren zelfs niet een. En de mannen van de Karakoroem mochten hun goden niet aanbidden, geen smeekbeden of dankoffers brengen; zij moesten Sioe-En, de god van de wind, in de steek laten en ook Toei, de god en de geest der wateren, van rivieren en meren, en Lie, de god van het vuur, en Kwoen, de aarde, en als klap op de vuurpijl Tsjan, de god van bliksem en donderslag, van wie iedere beweging van goden en mensen uitgaat, die al het zijnde beheerst!

Er heerst angst en vrees onder de bezetting van de burcht: de bolsjewieken zien er scherp op toe, dat er geen godsdienst oefeningen worden gehouden, ja, dat er zelfs geen teken hoe klein ook, aan een van de goden wordt gegeven, en buiten giert de wind harder dan anders, iedere avond onweert het en slaat de bliksem enkele keren in de omgeving in zonder dat er ook maar een druppel water uit de hemel valt, om de burcht heen trilt de grond onophoudelijk van de aardbevingen, de rivier Orchon is woester dan ooit, de stroom van de rivier is zo sterk dat het zelfs te gevaarlijk is om ook maar een klein stukje het water in te gaan.

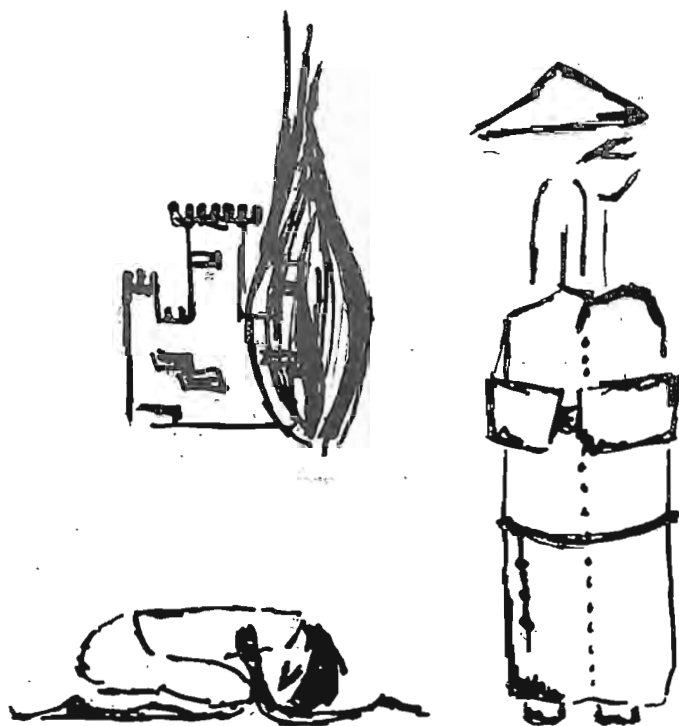
De goden waarschuwen de mensen, maar de mensen durven geen antwoord te geven. Steeds meer stijgt de spanning, de angst en de vrees, de onzekerheid.

Wanneer Tsjan de goden toe zal laten slaan?

Tot wie richt zich dan het geweld, tot de Mongolen of tot Vladyko Koralje, de Russische heer van de burcht?

Eindeloos veel wordt de houding van Vladyko scherper en harder, naarmate de spanning de climax nadert. De toestand is onhoudbaar, steeds meer straffen worden er uitgedacht, steeds wreder en onmenselijker tot... er weer eens een nieuwe straf is uitgedacht, zo wreed, dat zelfs Chou-Kien-Beng de pijnen niet kan verdragen, en hij staat er toch voor bekend, dat hij gehard is door en bestand is tegen de grootst denkbare folteringen.

Nu hij dan met deze verschrikkelijke pijnen in aanraking wordt gebracht, overvalt het hem zo, dat hij in aanwezigheid van Vladyko Koralje de naam van Tsjan aanroept.

Dit is het teken tot de wraak der goden. Tsjan heeft gezien hoe angstig de zijnen zijn. Het wordt donker; Sioe·En drijft grote wolkenvelden van de zee naar Karakoroem; Toei laat Orchon buiten zijn oevers treden, Lie brengt verblindend vuur in de burcht, Kwoen doet de vesting op zijn fundamenten schudden; maar Tsjan ziet er zorgvuldig op toe dat de zijnen niets overkomt.

De Mongolen ontkomen allen, maar de burcht wordt vervormd tot een ruïne en de indringers, ook Vladyko Koralje, zijn vernietigd: vertoerd door het vuur en door het water en de wind uitgezaaid over het land ten teken, dat de wraak voltrokken is.

Sus Duplex

ONZE TREKTOCHT

Op initiatief van dhr. Bianchi maakten we, ongeveer gelijktijdig met het schoolkamp, een trektocht België-Duitsland. De eerste jeugherberg die we aandeden, was die in Aken. Van de stad hebben we niet veel gezien, want we kwamen er tegen donker aan en gingen 's morgens vroeg al weer weg.

Monschau, dat in een dal ligt, liet op ons een overweldigende indruk achter. Het werd vooral overweldigend, toen we beneden in het dal gekomen, merkten dat de jeugherberg die tenslotte ons doel was, helemaal 'oben' lag zodat we de stellingeweg weer terug konden.

Monschau beviel zo goed, dat er er maar een dag bleven en een heerlijke wandeling door de bergen en bossen maakten. Toen we dan in een dorp kwamen, hongerig van de wandeling, kwamen we tot de grappige ontdekking, dat er in het dorp geen bakker was. Deze kwam eens per dag met de auto van het volgende dorp, dat ongeveer vijf kilometer verder lag. Uiteindelijk liepen dhr. Bianchi en Richard maar door naar dat dorp om daar een brood te halen. Na een langen nat uur zaten we dan eindelijk achter de primus (capaciteit 5 beker(tjes) per half uur) op het terras van een school die toch gesloten was.

Van Monschau naar Hellenthal was een fijn stuk om te fietsen. Voor Emmy en Richard was de snelheid van vijftig kilometer van het meeste belang, maar dhr. Bianchi, Carla en ik gaven de voorkeur aan de langere, maar dan ook veel mooiere route om het stuwmeer heen. Het eten in Hellenthal was erg overvloedig, zodat de overgang met dat in Nurnburg erg groot was.

In Nurnburg bleven we dan ook niet zo erg lang, en zochten al gauw ons vertier buiten het dorp. Richard ging naar het circuit en de rest naar het kasteeltje, waarvan echter alleen de toren nog intact was.

Na het schaarse eten in Nurnburg konden we ons hart weer ophalen aan het overvloedige in Blankenheim. De jeugherberg van Blankenheim is erg gezellig. Een grote 'Rittersaal' met groot open-haardvuur diende als conversatie- en eetzaal. Ofschoon we al in de loop van de ochtend in Blankenheim waren, hebben we die middag niet veel meer gedaan dan op wacht zitten bij Emmy, die haar oude vakantie-waai weer terugkreeg, nl. haar voet had bezeerd.

Richard ging die middag met twee Duitse jongens, die we in een andere jeugherberg hadden leren kennen, op sjouw.

Na Blankenheim ging het weer terug naar Hellenthal. De hoeveelheden erwtensoep die we daar 's middags naar binnen hebben gewerkt, was zo groot dat we na de derde pan van alle kanten overgebleven erwtensoep toegeschoven kregen.

's Middags gingen we weer wandelen. Meneer Bianchi kreeg het echter even te pakken toen hij een veldje cantharellen zag, en het duurde dan ook niet lang of er stonden alleen nog maar een paar beschimmelde. Ze waren wel lekker maar het duurde wel erg lang voor ze gaar waren. Toen dat stadium was bereikt, ook je het dan ook door de hele Jeugdherberg.

Van Hellethol gingen we naar Xoffrais in België tenminste dat was de bedoeling. Toen we er echter kwamen bleek het er zo smerig dat we onze fietsen weer optuigden de kaarten weer terugvroegen een beledigde moeder achterlieten en doorpeddelden naar Spa.

Spa beviel wel en we bleven er dan ook een dag. We maakten weer de traditionele wandeling door de bossen. De kinderwagen die we gevonden (lees meegenomen) hadden bewees goede diensten als vrachtoertuig. Helaas veranderde dit voertuig al spoedig in een wrak door vakkundig ingrijpen van dhr. Bianchi, die het in een beek liet rijden. De situatie werd echter vervelend toen de kleine eigenaar van het wrak zijn eigendom uit de beek kwam opvissen. Het kostte ons een paar gulden om zijn opkomende neiging, naar de politie te gaan, de kop in te drukken.

's Avonds verpletterde Carla haast nog even mijn fototoestel met een rotsblok. Het kostte haar een rondje ijs om ons van de schrik te laten bekomen.

Van Spa af ging het allemaal zo vlug dat we al in Maastricht in de trein zaten voor we het goed en wel doorhadden. Richard en dhr. Bianchi hadden echter andere bestemmingen en fietsten die dag nog door naar Venlo.

peter hendriks.

"ZIJ WAS VOL"

Er was een sloeme nevel, de vriend van de nacht.

Hij was al om vijf uur de straat op gegaan.

Nu sluift hij nog steeds langs de gevels met zijn gedachten diep als vozels weggeborgen in het denken. Donker steekt zijn gelaat af tegen het nog grijze spansel. En eenieder die hem tegenkomt schijnt hem te willen klieven met een braamloos geslepen blik. Het hindert hem zijn denksels mogen niet worden gescheurd. Hij tracht met zijn wil de schaduw donkerder te maken. Vlak achter hem loopt een tweede man die eveneens de schaduw als een wand om zijn schichtig denken heeft geschanst. De lucht is nu geheel met zwarte adem gevuld.

Toch kan men nog een derde figuur onderscheiden.

Ook hij dringt slevend en voorover gebogen door het donker, een sleek angstig vermoeden achter latend.

Nu valt het ineens op, het is een hele lange rij mannen! Allen hetzelfde gekleed en allen een muur om zich heen van ondoorzichtig streven.

Dit alles deed aan als een droom, maar de vadsige adem bevestigde de werkelijkheid.

Wat zou dit zijn geweest ?

Niemand kon er een antwoord op geven.

Men had gewacht op het einde van de stoet, dat kwam als een snel optrekkende wolkenlip voor het spicht opkomende zonnelicht. Stil en slempend was de straat na de de geluidloze kreet, die dwong tot denken.

Maar er werd niet gedacht, er werd een prijsvraag van gemaakt.

(WIE WAREN DEZE MANNEN?? -- 1e prijs een reis naar keuze !!!)

Dan kwam een bericht van achter de horizon het was de hel geweest op zoek naar een nieuwe plaats, de oude was vol.

Niemand had het goede antwoord geraad....

fer bank

POLITIEK

zich grovelijk misdragen hebben de spitsen
der aarde
zij hebben verzuimd
de wereld te steken in de bulten
die bolden
ijl overleg trok vorens van niets
geloof mij heren
een ijsje kost bij ons
al vijf cent

jacques bank

EX-KEIZER

sierlijke krullen overwelfden mijn hoofd
gekromde vingers vertrokken zich
neergevleid lag de aarde
ik zie de mensen kijken
grijs vertrekt hun gevoel
zijn dat krullen? vroegen zij
NEE antwoordde ik HET IS DE ONMACHT

jacques bank

BALLET - MUZIEK - TONEEL

BALLET (meisjes) PIUS X LYCEUM

lessen: woensdagmiddag van 13.45 tot 14.45 voor beginners)
en van 14.45 tot 15.45 voor gevorderden) m-ing v l nov.-a.s.

plaats: gymzaal Pius X Lyceum

contributie: geen

aanmelden: bij dhr G Herben

Muziek koor o.l.v. Nic. Hermans, met muzikale begeleiding

repetities: dinsdag, woensdag en vrijdag van 13 tpt 13 20 uur. in lokaal 8

contributie: geen

aanmelden: bij dhr Hermans, lokaal 8

TONEEL o.l.v. dhr. J. Hoving

Repetitie: vrijdagavond 19 tot 21 uur in het gymnastieklokaal van de school

Deelname: voor I I van de 3e, 4e, 5e en 6e klassen.

contributie: geen

Aanvang cursus: wordt bij lokaal 17 op het publikatiebord bekend gemaakt

Aanmelden: bij dhr. J Hoving

HANDBAL „Aristos” (jongens en meisjes)

Nadere mededelingen volgen nog.

VOETBAL „Aristos” — secr. N.J. Mol, christoffel Plantijnpad 6 III

Velden: Velslerweg

trainen: donderdagavond Lourdesschool

contributie: fl 1,25 per maand

HOCKEY „Sarto” mixed hockeyclub voor Katholieken

Terrein aan de Sloterweg in Sloten

trainen: vrijdag van 13.45—15.45 o.l.v. van dhr. R. Verhagen

competitie: zaterdagmiddag en zondag

inschrijfgeld: fl 2,50 — contributie: juniorlid fl 25,— per jaar

TAFELTENNIS „t.t.v. Pius X”

trainen: donderdagmiddag in het gymlokaal van de school

competitie: senioren: maandagavond; junioren: zaterdagmiddag

contributie: niet competitie spelend fl 3,50, wel comp. spelend fl 10,— per jaar.

inschrijfgeld fl 1,—

TENNIS (jongens en meisjes) „r.k.t.v. Gloria” — tennisbanen Buitenveldert

Contributie voor 1 speelmiddag woensdag of vrijdag (incl. les) fl 20,— per jaar
alle dagen fl 45,— per jaar.

Inschrijfgeld fl 2,50

VOLLEYBAL (j. en m.) Volleybalclub Pius X — in het gymnastieklokaal van het lyceum

Trainen: woensdagavond van 16.45 tot 18.45 o.l.v. dhr. R. Verhagen

competitie: een avond per 14 dagen inschrijfgeld fl 1,—

contributie fl 15,— per jaar (voor competitie spelenden fl 3,50 extra)

ELKE DAG EEN SCHOON

OVERHEMD!

EEN TOP-PRESTATIE IN

„niet - strijken” - popeline

IS HET

CENTRALINE

HAZENBERG

NO-IRON SHIRT

In wit en Fantasie

f. 16.95 f. 14.95 f. 12.95 f. 10.95

In 3 mouwlengten

verkrijgbaar.

KINKERSTRAAT 326-332

NIEUWENDIJK 156a en 207

BILDERDIJKSTRAAT 96

v. LIMB.STIRUMSTRAAT 26

**DE WEG NAAR HET
GOEDE BOEK!..**

Alle goede boeken vindt

U bij ons in voorraad.

Loopt U zo nu en dan eens binnen.

BOEKHANDEL

OBRECHT

A.J.M. v.d. Waart

Willemsparkweg 74,

Telefoon: 790233,

Amsterdam - Z.

SNELLE LEVERING
VAN ALLE
STUDIEBOEKEN

UITSLUITEND
HET
GOEDE BOEK

*Het Betere genre
religieuze artikelen*

AMSTERDAM C — RAADHUISSTRAAT 35 — TEL. (020) 24 74 88

(2 LUNEN)